

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXXV. Quòd superiores omnes Imperatores pietate superavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

μακάριος, πολυπλάσιος διὰ τῆς τῆς παίδων
διαδοχῆς αὐτῶν ἐνός ἐγένετο. ὡς καὶ εἰκόνων ἀ-
ναστάσεως παρὰ πᾶσιν ἐγένεον, ἀμα τοῖς αὐτοῖς
τιμᾶσι παρὰ τὸν οἰκὸν τελοῦντο. Κωνσταντί-
νος, καὶ υἱὸς τῶν τῶν βίβας παρὰ λαμβάνειν τε-
λοῦντο.

Κεφ. ΟΓ'.

Ὅπως ἐν νομίμασι, ὡς εἰς οὐρανὸν ἀνόντα Κωνσταντῖνον
ἐνεχάσαντο.

Ἡ δὲ καὶ νομίμασι ἐνεχαρτίοντο τυ-
ποι. πρὸθεν μὲν ὀντυπωῦντες τὸν μα-
κάριον, ἐγκεκαλυμμένον τῷ κεφαλῷ χη-
ματι. θάτερας δὲ μέρους ἐφ' ἄρματι τεθει-
πὼν ὡς πρὸς τὸν οἶκον, ὑπὸ δεξιᾶς ἀνῶθεν ἐκτε-
ριότης αὐτῶν χειρὸς ἀναλαμβάνοντο.

Κεφ. ΟΔ'.

Ὅτι τιμᾶσι ἐπ' αὐτῷ Θεός, δικαίως αὐτὸν ἀν-
τιτίμωσεν.

Τὰ δὲ ἡμῖν αὐτοῖς δεῖξας ὁφθαλμοῖς, ἵπ-
πῳ τῷ πρῶτον χειρῶν διαφανῶς
ἀπὸ τῆς Κωνσταντίνου ὁ Θεὸς πάντων Θεός,
ὅπως ἡν ἀρχὴ αὐτῶν τὸ διάφορον παρὰ τῆς α-
ρχῆς, τῷ αὐτῶν τε καὶ τὸν χειρῶν αὐτῶν σέβειν ἡξίω-
μένω, τῷ τε τὴν ἐναντιαν ἐλομένων οἱ τὴν ἐκ-
κλησίαν αὐτῶν πολεμῶν ὁρμηκότες, αὐτὸν αὐ-
τοῖς ἐχθρὸν καὶ πολεμὸν κατέστησαντο. τῆς ἐφ'
ἐκείνῳ τῶν βίβας καταστροφῆς, ἐπαρχῇ τὸν ἐλε-
γον τῆς αὐτῶν θεοσεχθείας ἐνδεξάμενης. ὡ-
ς περὶ τῆς θεοφιλείας τὰ ἐχθρῶν, τὸ Κων-
σταντῖν τοῖς πᾶσι φανερὸν κατέστησε τέλος.

Κεφ. ΟΕ'.

Ὅτι τῶν ἐνδεχόμενων βασιλέων εὐσεβείας
Κωνσταντῖνος.

Μόνος μὲν Ῥωμαίων βασιλέως τὸν παμ-
μακάριον Θεὸν ὑπερέβη θεοσεβείας τε-
τιμωμένος. μόνος δὲ τοῖς πᾶσι πεπαρρησιασμέ-
νος τὸν τῶν χειρῶν κηρύξαντος λόγον. μόνος τ'
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν, ὡς ἑδ' ἑτέρῳ τῶν δὲ
αἰῶνος, δόξασαντος. μόνος τε πᾶσαν πολυθεον
πάντων κατελόντος, πάντα τε τῶν εἰδωλο-
λατρείας ἀπελέγξαντος καὶ δὴ καὶ μόνος τοῖς
τῶν ἡξιωμένων ἐν αὐτῇ τῇ ζωῇ καὶ υἱῷ θάνα-

simus Princeps per successionem libe-
rorum multiplex factus est ex uno: adeo
ut passim in omnibus provinciis imagi-
nes ei simul cum filiis honoris causā sta-
tuantur, & familiare nomen Con-
stantini etiam post ejus obitum ulu-
petur.

CAPUT LXXIII.

Quomodo in nummis, Constantinum velut in ca-
lum ascendente expresserint.

Uinetiam hummi hujusmodi for-
ma signati sunt; anteriore quidem
parte beatum Principem obrecto capi-
te praefidentes: altera verò parte in qua-
dringulo curru aurige instar sedentem,
& porrecta ipsi caelitus dextrâ ad Supe-
ros assumptum.

CAPUT LXXIV.

Quòd cum Deum coluisset, merito etiam à Deo
honoratus est.

Haec miracula summus omnium
Deus in Constantino, qui solus ex
omnibus retro Imperatoribus Christia-
num se palam professus fuerat, nostris
oculis proponens; satis superque decla-
ravit, quantum interesset inter eos qui
ipsum Christumque ipsius colere me-
ruissent, atque inter illos qui contrariam
sectam ac sententiam amplexi essent.
Qui cum Ecclesiae Dei bellum intulif-
sent, Deum sibi hostem atque inimicum
reddiderunt. Ac profecto uniuscujusque
illorum interitus, quantum erga eos el-
set divini Numinis odium, certissimo ar-
gumento declaravit: quemadmodum
Constantini obitu, Dei erga ipsum be-
nevolentiae quaedam quasi pignora, o-
mnibus manifesto apparuerunt.

D

CAPUT LXXV.

Quòd Constantinus superiores omnes Imperato-
res pietate superavit.

Qui cum solus ex Romanis Impe-
ratoribus, Deum omnium Regem ex-
cellenti quadam pietate coluisset; solus-
que doctrinâ Christi universis ore libe-
ro praedicasset: cumque Ecclesiam Dei
honore & gloria in tantum auxisset quan-
tum antea nemo, & errorem hominum
plures colentium Deos solus evertisset,
omnesque hujusmodi superstitionis ri-
tus ac modos confutasset: solus quoque
tum in hac vita, tum post mortem, ea
Bbb b ij

consequi meruit, qualia nullus unquam nec apud Græcos, nec apud Barbaros adeptus esse perhibetur. Sed neq; apud priscos illos Romanos, ab ultimis usque temporibus quisquam recenseri potest, qui cum hoc nostro sit comparandus.

τον, οὖν ἐκ ἂν τις τυγχόντα οἷός τ' αὖ γινώσκῃ. εἰπεῖν πᾶσι. ἔτε παρ' Ἑλλήσιν, ἔτε παρ' Ἰουδαίοις, ἔτε γε παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀνωτάτοις Ῥωμαίοις, ἔτε ἐνός τοι ἔτε ἑνός εἰς ἡμᾶς ἐκ τῶν παλαιῶν. Ὁ μνημονοποῦν.

ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΑ ΚΑΦΑΛΙΑ.

- α' Τὸ θεωροῦμιον ἔτι πάχα μέμνηται. καὶ οἷα ὁ τῷ Θεῷ λόγῳ ὠφελήσας πάντας διαφόρως, ὥς τῷ ὠφελεμύων ἐπεδελύεν.
- β' Περισφώνσεις τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῖς ἀκροαταῖς, συγλινώσκειν καὶ διορθοῦν τὰ πλάσματα.
- γ' Οὐ καὶ τὸ λόγῳ πατρὸς ὁ Θεὸς, καὶ τῆς κτίσεως ὁ αὐτὸς δημιουργός. καὶ ἐκ τῆς ἡδυνάτῃ σῴσις ἀναγὰν ὄντα, εἰ διαφόρως ὡς αὐτῶν τὰ αἶπα.
- δ' Περί τῆς κατὰ εἰδῶλα πλάνης.
- ε' Οὐ χειρὸς ὁ υἱὸς τῷ Θεῷ πάντα ἐδημιέργησε, καὶ τῷ εἶναι τὸ ποσὸν ἐν ἑκάστῳ διωρίσατο.
- ς' Περί τῆς ἐμπαρμένης, ὅπου ψευδὴς ὁ περὶ αὐτῆς λόγος δέικνυται, ἐκ τῆς παρὰ ἀνθρώποις νομῶν, καὶ τῷ κατὰ τὴν κτίσιν. ἅπαντα ἐκ ἀτάκτως, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκινεῖται, τῷ δημιουργῷ τὸν ὅρον διὰ τῆς τάξεως ὅπως ἐκινῇ.
- ζ' Οὐ περὶ τῶν ἀκαταλήπτων, τῷ δημιουργῷ χρητὴν σοφίαν δοξάζειν, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐκ τῶν αὐτόματων αἰτιασθαι φεραν.
- η' Οὐ τὰ μὲν χρεώδη, ἀφ' ὧν τοῖς ἀνθρώποις ὁ Θεὸς χορηγῇ τὰ δεξιὰ ψῆφον, μετρίως. συμφερόντως ἐκατέρων χορηγῶν τὴν ἀπολαυσιν.
- θ' Περί τῶν φιλοσόφων, οἱ διὰ τὸ πάντα βελέσθαι εἰδέναι, καὶ περὶ τὰς δοξασθῆναι, καὶ κινδυνώσιν ἐννοῖα θεωροῦνται. καὶ περὶ τῶν Πλάτωνος δογματικῶν.
- ι' Περί τῶν μὴ μόνον τὰ γραφικὰ δόγματα, ἀλλὰ καὶ τὰ φιλοσόφα διαπύκνυνται, καὶ περὶ τῶν δὲ ἐν πάντα πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς, ἢ πάντα ἀπιστεῖν.
- ια' Περί τῆς καὶ σάρκα τῷ κυρίῳ παρουσίας, τίς καὶ ὅπως ἐγένετο.
- ιβ' Περί τῶν μὴ γνόντων τὸ μυστήριον, καὶ ὅτι ἐκόντες ἠγόησαν. καὶ ὅσα τοὺς γινώσκοντας ἀγαθὰ μύηται, καὶ μάλιστα τοὺς δι' ὁμολογίας τελειωθέντας.
- ιγ' Οὐ ἀναγκαῖα τῶν τῆς κτίσεως μερῶν ἡ διαφορά. καὶ ὅτι πρὸς τὸ καλὸν καὶ κακὸν ῥοπή τῆς ἡμετέρας γνώμης ἐστὶν ὅθεν καὶ ἡ κρίσις ἀναγκαῖα καὶ ἐκ τῆς φύσεως.
- ιδ' Οὐ ἀπείρως ἡ κτίσις φύσις διὰ τῆς ἀκτίστου φύσεως ἀφῆσκει πᾶσι δὲ αὐτῶν τῷ κατ' ἀρετὴν βίῳ ὁ ἀνθρώπῳ γίνεσθαι.
- ιε' Ὅσα ὁ σωτὴς εἰδὶ δαξέ, καὶ ἐθαυματοεργήσας, καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς ὠφέλησας.
- ισ' Τὴν χειρὸς παρουσίαν θεωροῦν τῶν μὲν τοῖς προφήταις. ὅπως καταστροφῇ τῶν εἰδῶλων καὶ τῶν εἰδωλικῶν γενέσθαι πόλεων.
- ιζ' Περί τῆς Μωϋσέως σοφίας, ζῆλω δεικνύσης παρὰ τῶν ἑξωθεν σοφῶν. καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν τειῶν παίδων.
- ιη' Περί τῆς Σιβύλλης τῆς ἐρυθραίας, ἐν ἀκροσυχιδί τῶν τῆς μαρτυρίας ἐπὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν παθῶν δηλώσεως. ἐστὶ δὲ ἡ ἀκροσυχίς, Ἰησοῦς χριστός, Θεὸς υἱός, σωτὴς αὐτῶν.
- ιθ' Οὐ καὶ περὶ τῆς σωτήρος μαντείας παρὰ ἐνός τῶν τῆς ἐκκλησίας πέπλευσας, ἀλλὰ τῆς ἐρυθραίας Σιβύλλης ἐστὶν, ἥ τῃς βίβλους Κικέρωνος ὁ ποιητὴς πρὸς τῆς ὁμήρου μίαν ἔχει ῥωμαῖσι μετέφρασε. καὶ ὅπου Βιργίλιος μέμνηται αὐτῆς, καὶ ὅπου παρὰ τὴν ἐκ τῶν δὲ αἰνιγμάτων φόβῳ τῶν κεραιουῶν ὑμνήσας τὸ μυστήριον.